

ONBEKENDE GEBIEDEN: NEELAKKERS, LEENDERHEIDE EN VALKENHORST

Aansluitend op het stukje van Reb Aarts (Veel Werk Gevraagd) wil ik enkele aaneengesloten gebieden beschrijven, waarvan wat vogels betreft zeer weinig van bekend is. Ik hou het globaal, maar probeer toch op een beschrijvende wijze het belang van deze gebieden voor vogels aantonen, of liever: de interesse wekken om ze meer te bezoeken.

Hoewel van een aantal terreinen (bijv. De Utrecht, Landschap, Stra-brechtse Heide) erg veel waarnemingen bekend zijn, hebben we van pakweg 75 % van de Kempen zeer weinig of geen informatie. De oorzaken zijn vrij simpel: van dergelijke gebieden zijn geen gegevens en vogelaars weten dus niet of ze wel interessant genoeg zijn; er bestaat weinig drang om onbekende gebieden te bezoeken; soms wonen er gewoonweg geen vogelaars.

Ligging en landschap van Neelakkers, Leenderheide en Valkenhorst

In onderstaand plaatje is de ligging globaal weergegeven.

Ligging van Neelakkers en Leenderheide (1) en Valkenhorst (2). Met zwarte stippen is de breedverspreiding van de Beekleenderik in 1980-81 aangegeven.

De Neelakkers bestaat uit een complex van naald- en gemengde bossen, deels omgeven door weilanden. De naaldbossen zijn tamelijk goed ontwikkeld en zwaar, ofwel breedgebieden bij uitstek voor roofpieten. Zeer fraai zijn de gemengde - en plaatselijk puur loofhout - bossen. De Leenderheide (ook Grote Heide geheten, maar i.v.m. verwarring met de Grootte Heide bij Achelse Kluis verder Leenderheide genoemd) bestaat

uit heiderestanten, deels gemaaid, kaalslagen en er liggen enkele kleine vennetjes in, zoals Klein Huisven, Diep Meerven (= Drooge Meerven), Witven en Veeven.

Met Valkenhorst tenslotte wordt de grote "kaalslag" aangeduid die langs de weg Valkenswaard-Leende ligt. Een deel bestaat uit heiderestanten met vennetjes als Brilven en Eijerven, een ander deel was oorspronkelijk bos, maar dit is een 2 jaar geleden compleet afgefikt. Dat was ideaal vanuit vogeloogpunt, maar helaas is het weer ingeplant met grove dennen als gevolg van de verplichte herbepplanting. Vorig jaar zagen we er spontaan een enorm veld van Willgenroosjes ontstaan, kenmerkend voor vers afgebrande dennebossen.

Vogels

Van de vogels van deze gebieden is bitter weinig bekend. Toch blijken er bij de weinige bezoeken zeer leuke soorten te zitten. Nader onderzoek (bijv. door een inventarisatieweekend!) is beslist gewenst. Ik zal van dit gebied een keer alle bekende gegevens op een rijtje zetten, ofwel een "gebiedsavifauna" maken. Dergelijke gebiedsavifauna(tjes) willen we meer gaan maken, en wel om twee redenen: a) van druk bezochte gebieden is het interessant en nuttig om ze op een rij te zetten, vooral omdat dat over zeg 10 jaar nauwelijks meer te doen is, b) dergelijke overzichtjes stimuleren tot het doorgeven van onbekende waarnemingen en het bezoeken van slecht onderzochte gebieden.

Nu in het kort de vogels van Meelakkers, Leenderheide en Valkenhorst.

Dodaars en Blauwe Reiger zien we op trek, maar de Dodaars broedt er mogelijk. Een paartje Krakeenden was aanwezig op het Diep Meerven op 7-5-1981. Wilde Eenden broeden vrij talrijk en Wintertaling en Tafeleend broeden er waarschijnlijk.

Vrijwel alle roofvogels zijn in de gebieden aangetroffen, waarvan als doortrekkers/wintergasten: Wespandief, Zwarte en Rode Wouw, Bruine en Blauwe Kiekendief, Visarend, Smelleken en Slechtvalk. Waarschijnlijke broedvogels zijn: Havik (1 paar en 1 paar aan rand), Sperwer (1-2 paren), Buizerd (3 paren), Torenavalk (3 paren) en Boomvalk (1-2 paren). Vroeger (tot 1974) konden we er geregeld Korhoenders zien, maar die zijn "uiteraard" verdwenen. Kraanvogels worden soms op de trek in het gebied gezien, zoals 130 ex in maart 1976 op een bouwland bij de Meelakkers. Waarschijnlijk broedt er een paartje Scholeksters. Tijdens de trek zien we geregeld Bokje, Watersnip, Tureluur (broedvogel?), Groenpoot-, Bosruiter, Witgatje en Oeverloper. Er broeden enkele paartjes Grutto's en ca 5-10 paren Wulpen. Holenduiven zijn er talrijk. We zien er drie uilen als broedvogel, nl. Steen-, Bos- en Ransuil. De Bosuilen (2-3 paren) broeden in de Meelakkers. In 1979 werd een zangpost van de Nachtzwaluw vastgesteld, maar de soort komt er waarschijnlijk ieder jaar voor. Er broeden 3 of 4 spechtensoorten, waarvan de Kleine Bonte onzeker is. Boomleeuweriken zijn er opvallend talrijk (zie kaartje); in 1980-81 werden er 14 zangposten geteld. Gekraagde Roodstaattran broeden er met vermoedelijk enkele tientallen paren en een paartje Tapuiten broedt op Valkenhorst. In de bossen van de Meelakkers treffen we bijna alle boszangertjes aan, waaronder Fluiter. Het is goed mogelijk dat er ook enkele Vuurgoudhaantjes huizen. Ook de mezenfamilie is goed vertegenwoordigd en Boomklevers zijn er ook thuis (waarschijnlijk regelmatig broedend). Klapeksters treffen we er in het winterhalfjaar aan, soms wel 3 vogels tegelijk. Van de vinkachtigen treffen we tijdens de trek o.a. Europese Kanarie en Barmsijs aan en Geelgorzen en Rietgorzen broeden er veel.

Leuk is de waarneming van een ♂ Ortolaan op 7-5-1981 op Valkenhorst. Ik heb natuurlijk niet alle soorten genoemd. Tot nu toe zijn er zo'n 80-85 broedvogelsoorten vastgesteld, maar er zijn nogal wat vraagtekens in de zin dat het broeden van een aantal soorten wordt vermoed, maar niet bevestigd konden worden.

Het zal echter vaststaan, dat dit een zeer vogelrijk gebied is, dat zonder meer het bezoeken waard is.

Ik wil graag verzoeken of jullie je waarnemingen van deze gebieden aan mij zoudt willen doorgeven. Ik zal dan een kort overzichtje maken van alle bekende gegevens, dat kan bijdragen tot een stimulans voor meer onderzoek.

ONBEKENDE GEBIEDEN: DE BAEST

Tja, wederom een gebied met hetzelfde euvel: er is geen barst van bekend. Waarom eigenlijk niet? Het ligt slechts een 15 minuten fietsen van de Landschotse Heide af, is zeer vogelrijk en landschappelijk ongelooflijk mooi. Nergens in de Kempen treffen we zo'n aaneengesloten stuk zwaar loofbos aan.

De Baest kunnen we opdelen in een noord- en een zuidgedeelte, die door het Wilhelminakanaal gescheiden zijn. Het noorddeel bestaat voornamelijk uit oude eiken, het zuiddeel voornamelijk uit een oud beukenbos, wat gemengd bos en aan de randen naaldhout. Door beide delen loopt de zeer fraai kronkelende Beerze (in het zuiddeel zelfs twee Beerzes). De enkele boerderijen/huizen die in het zuiddeel liggen hebben tuinen met een tuinbegroeiing die we bijna nergens aantreffen: het broeden hier van Europese Kanarie en Appelvink zou niet verwonderlijk zijn.

Over de vogels kan ik maar weinig zeggen, alleen dat het zeer zangvogel- en spechtenrijk is. Als broedvogels zijn bijvoorbeeld bekend: Boomklever, Kleine Bonte en Zwarte Specht, IJsvogel (nu weg), Fluiter, Vuurgoudhaantje, Goudvink, Bosuil, Nachtegaal, veel Goudhaantjes en tientallen Boomkruipers, waarschijnlijk (?) alle mezen, zeker 5 paren Wielewalen etc.

Laat op een mooie zondagmorgen eens de Landschot schieten en breng een bezoek aan De Baest! Let vooral eens op Fluiter en Vuurgoudhaantje en mogelijk hoor je het harde tsiel van een IJsvogel.

Ook hier wil ik vragen, of jullie je waarnemingen van dit gebied aan mij kunnen doorgeven, waarvoor alvast hartelijk dank.

OPROEP

Weet je ook een gebied, wat een leuk vogelgebied is, maar waar vrijwel niets van bekend is, zet het op papier voor de Blauwe Klauwier.

Tom.